

Svetloba navdihuje, a ključna je poetičnost

Luč Vadima Fiškina Izšla je publikacija o svetlobi v opusu umetnika, ki se intenzivno ukvarja z naravoslovjem

Na knjižni polici je po novem tudi knjiga, ki ponoči sije, res pa je, da je za njeno branje vseeno potrebna luč. Društvo umetnikov (DUM) je namreč izdalo publikacijo *Light Matters* (Luč je pomembna) o delu umetnika Vadima Fiškina, v kateri se osredotoča na vprašanja minljivosti in kratkotrajnosti.

JELKA ŠUTEJ ADAMIČ

O tem tako imenovanem efemerem se je na problemskem nivoju začel spraševati skozi serijo istoimenskih razstav. Gre za del umetnikovega opusa, ki se dotika polj svetlobe in zvoka. Serija razstav se je začela v mariborski Kibli in končala v ljubljanski Galeriji Škuc.

Luč ni bila v ospredju njegovega zanimanja samo na mariborski razstavi, temveč tudi v Moskvi in bolgarskem Plovdivu, kjer sta zažarela njegova *Svetilnika* kot

neposreden dokaz umetnikove vitalnosti in dokaz življenja, saj so luči utripale skladno z njegovim srčnim utripom. Fiškin je *Svetilnik* predstavil tudi v rotterdamskem muzeju Boijmans Van Beuningen ob prvi izvedbi *Manifeste* (1996) in v dunajski stavbi Secesije (1997).

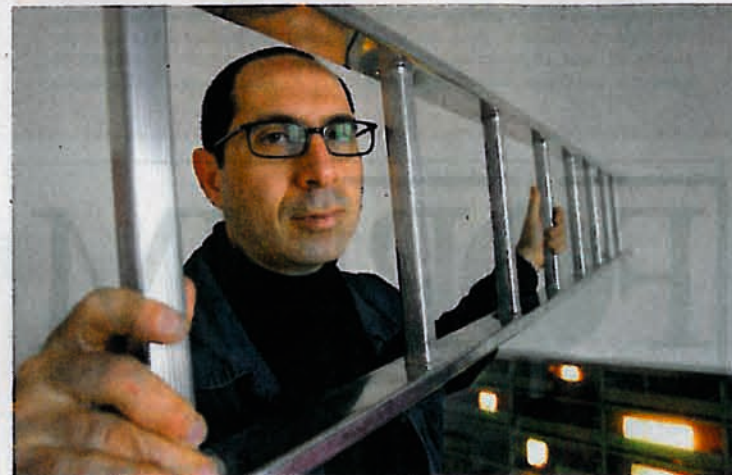
Svetloba spremlja mnoga njegova dela

Sončna svetloba je bila tudi ključen segment projekta *Sun Stop*, v katerem je prikazal sonce, ki nikoli ne zaide (na štiridesetih mestih po svetu je snemal sončni zahod). Svetloba je bistvena tudi v projektu *Another Day*, ki je bil razstavljen na *Beneškem bienalu* v slovenskem paviljonu. Svetloba je torej ključen umetnikov motiv, ki sproža razmislek in ponuja izziv njegovi ustvarjalnosti. Kljub temu je pred več leti v intervjuju za *Delo* dejal, da bi bilo preveč preprosto trditi, da je umetnik, ki se ukvarja s svetlobo. Izpostavil je omenjeni *Svetilnik*, pri katerem ni bila ključna svetloba,

temveč človeško življenje (»s svetlobo sem pokazal svoj srčni utrip, življenje kot luč«).

Fiškin se intenzivno ukvarja s področjem naravoslovnih znanosti in njihovih študijskih metod, tako da uporablja tehnološke do-

sežke za namene, ki so v bistvu poetični. Poetičnost se namreč zdi Fiškinu najpomembnejši del umetnosti: »Poetičnost je tisti del umetnosti, ki iz umetnosti šele naredi umetnost. Poetičnosti v umetnosti ne morete z ničimer nadomestiti.

Vadim Fiškin v svojem ateljeju FOTO JURE ERŽEN

Ne morete je delati po receptu, kot tudi poezije ne, čeprav veste za vse tehnične podrobnosti, kakšne rime recimo obstajajo in kakšni ritmi. Umetnost je lahko kritična in socialno angažirana, a brez poetičnosti v njej ne boste ustvarili umetnine.« Tudi o tem in drugih vidikih Fiškinove ustvarjalnosti beremo v dveh spremnih tekstih publikacije (Tevž Logar in Chris Sharp), ki jo je oblikoval Novi kolektivizem.

Vadim Fiškin se je rodil leta 1965 v Penzi v Rusiji. Po izobrazbi je diplomirani arhitekt moskovskega inštituta za arhitekturo. Od leta 1996 živi in dela v Ljubljani pod okriljem društva DUM. V svojem delu raziskuje odnose med znanostjo, osebnimi izkušnjami, željami in domišljijo, med metafiziko in pragmatizmom ter med umetnim in resničnim. Pri tem odkriva subtilne povezave, ki v gledalcih vzbujajo radovednost, ne da bi jim dali dokončen odgovor o pomenu. Svoja dela je predstavil na številnih samostojnih in skupinskih razstavah,

med drugim trikrat na *Beneškem bienalu* (1995, 2003, 2005), na 3. istanbulskega bienalu, na prvi *Manifesti* v Rotterdamu, na 1. bienalu v Valencii, v dunajski Secesiji, v Galerie Nationale du Jeu de Paume v Parizu, v Martin-Gropius-Bauu v Berlinu, v muzeju Macro v Rimu in Drawing Centru v New Yorku.

V Sloveniji smo ga videli na razstavah *Body and the East*, *Triennale*

U3, 7 grehov, v Galeriji Kapelica in Škucu, zastopan pa je tudi v zbirki *Arteast 2000+*. Pomemben segment Fiškinovega dela so tudi gledališke scenografije, naredil jih je že več kot trideset. Na spletni strani *Artfacts.net*, ki spremlja kotiranje umetnikov na trgu, je bil Fiškin po lanskih podatkih med prvimi desetimi na lestvici najboljše kotiranih slovenskih umetnikov.

VADIM FIŠKIN ZAVRNJEN

Ministrstvo za kulturo je na likovnem področju podalo negativno mnenje o predlaganem programu DUM (društva umetnikov) in tako onemogočilo redno delovanje Projektnega prostora Galerije Gregor Podnar v Ljubljani. Mnenje strokovne komisije vizualnega področja (dr. Damir Globočnik, Matjaž Brulc, Alenka Domjan ter pristojna strokovna sodelavka Judita Krivec Dragan) temelji na tem, da je predlagan program preveč mednarodno usmerjen in se premalo ukvarja z domačimi avtorji. Celostna zavrnitev programa je privedla tudi do zavrnitve projekta Vadima Fiškina, ki je kot edini slovenski avtor povabljen na bienale sodobne umetnosti *Manifesta 10*, ki bo letos v Sankt Peterburgu pod taktirko svetovno priznanega kustosa Kasperja Königa.